

JÓEL 1-2.

Lapozzunk Bibliánkban Jóel próféta könyvéhez. Jóel származásáról semmit sem tudunk azon kívül, amit könyvében elárul nekünk. Azt olvassuk, hogy Petúel fia volt, azt viszont nem tudjuk, ki volt Petúel. Ilyen szempontból tehát nem tudunk meg többet Jóel prófétáról. Jóel a déli királyság, vagyis Júda prófétája volt. Valószínűleg ismerte Illést, és kétségtelen, hogy Elizeust is, hiszen Jóel próféciái nagyjából arra az időre tehetők, amikor az északi királyságban, vagyis Izráelben Elizeus prófétált. Abban az időben prófétaiskolák is működtek azokon a területeken – Elizeus is vezetett egy prófétaiskolát, így Jóel bizonyosan ismerte Elizeust. Mást azonban nem tudunk Jóel származásáról. Az első fejezetben Jóel hernyót, sáskát, szöcskét és cserebogarat említ. Ha azonban megvizsgáljuk a héber eredetit, amelyből ezeket a szavakat fordították, azt látjuk, hogy nem különféle rovarokról van itt szó, hanem minden esetben sáskákról, csak épp fejlődésük más-más szakaszában. Fejlődésük korai szakaszában még keveset fogyasztanak, később viszont már mindent letarolnak, ami csak az útjukba kerül. Valószínűleg nem sokkal korábban egy újabb szörnyűséges sáskajárást kellett elszenvednie az ott élőknek – mely gyakran ismétlődő esemény volt abban az időben -, Jóel pedig a sáskajáráshoz hasonlítja Isten eljövendő ítéletét. Az 1. fejezetben tehát közvetlen utalást találunk a sáskajárásra, illetve az annak nyomán bekövetkező pusztulásra. Jóel ezt veszi kiindulási alapul, majd elmondja a népnek, milyen pusztulás vár a földre az utolsó időkben, ahogy hadseregek érkeznek, és úgy ellepik a földet, mint a sáskák a sáskajárás idején.

„Ez az Úr igéje, amely Jóelhez, Petúel fiához szólt. Hallgassatok ide, ti vének, figyeljen a ország minden lakója! Történt-e ilyen a ti időtökben vagy őseitek idejében?” – emlékeztek arra, hogy valaha ilyen pusztulást láttatok volna? *„Beszéljétek el fiaitoknak, fiaitok meg az ő fiaiknak, azok pedig a következő nemzedéknek!”* (1-3. vers). Abban az időben javarészt szájhagyomány útján terjedt, illetve maradt fenn a zsidó nép története – az édesapák továbbadták azt gyermekeiknek, a nagyapák pedig unokáiknak. Így történt ez generációról generációra. Maga Isten tervezte úgy, hogy a családon belül az idősebbek átadják tudásukat a fiatalabbaknak, ezért kijelölt bizonyos napokat, amelyek erre különösen jó lehetőséget teremtettek. Az Isten által elrendelt ünnepek is ezt a célt szolgálták: emlékeztették az embereket történelmükre és Isten tetteire. A sátoros ünnepen például arra emlékeztek, hogyan őrizte meg őseiket negyven éven át Isten a pusztában. A sátoros ünnepen apró házikókat építettek házuk szomszédságában, és egy időre oda költöztek. A házikó építési munkálataiba természetesen a gyermekeket is bevonták – elküldték őket, hogy pálmaágakat gyűjtsenek, és amikor izgatottan visszatértek az ágakkal, biztosan megkérdezték: *„Apu, apu, mit csinálunk ezekkel a pálmaágakkal? Miért építünk ide házikót?”*. Mondanom sem kell, mennyire izgatottan várhatták már a gyerekek, hogy végre

beköltözhesse az új házikóba – a gyerekek imádják az ilyet! Az édesapának pedig kiváló alkalom volt ez arra, hogy mesélni kezdjen: „Volt egy idő, amikor az őseink erre a földre igyekeztek. Kijöttek Egyiptomból, majd negyven évet a pusztában töltöttek. De Isten mindvégig táplálta őket, gondjukat viselte és megőrizte őket!”. Az édesapák tehát elmesélhették gyermekeiknek, hogyan munkálkodott annakidején Isten a népében. A páskaünnep szintén kiváló lehetőséget nyújtott a régmúlt eseményeinek felidézésére. Idővel a páskavacsorán elhangzó kérdés is hagyománnyá vált: „Apa, mitől más ez az este, mint a többi?”. Az édesapa pedig elmesélte a gyerekeknek az egyiptomi szabadulás történetét. A cél ez esetben is az volt, hogy az Istenbe vetett bizalmat és hitet átadják a soron következő nemzedéknek – Isten az otthont az információátadás fontos közegének tekintette. Valóban, az otthonnak olyan helyként kéne működnie, ahol a gyermekek tanulhatnak Isten dolgairól, és megérthetik azokat. Fontos, hogy ti szülők pedig mindig meséljétek gyermekeiteknek Isten munkájáról, amit saját életetekben, vagy mások életében láttok. Az egyik csodálatos dolog az volt édesanyámban, hogy kiváló mesemondó volt, és mindig arról mesélt nekünk, hogyan munkálkodott Isten az életében, és családunk életében, és hogyan válaszolta meg az imáit. Újra és újra elmesélte ezeket a történeteket, úgyhogy mélyen a szívünkben meggyökerezett az Istenbe vetett bizalmunk. Amikor betegek voltunk, elmesélte nekünk, hogyan gyógyított meg bennünket Isten a múltban. Egyszer például szörnyű láz gyötört, ő pedig csak mesélt és mesélt Isten munkájáról. Édesanyám mélyen elültette a szívünkben az Istentudatot, én pedig továbbadtam történeteit, és sokat közülük újra meg újra elmeséltem saját gyermekeimnek. Édesanyám arról is sokat mesélt nekünk, milyen hűséges volt Isten népéhez, a zsidókhoz. Amikor Izrael népe átkelt a Jordánon, Isten megállította a folyót, pedig épp az áradás idején történt ez, a nép mégis úgy kelt át a folyón, hogy még csak nem is lett vizes! Amikor átértek a folyó túloldalára, minden törzsből valaki fogott egy követ a Jordán fenekéről, majd egymásra rakták azokat ott a folyóparton. Mégpedig azért, hogy ha a jövőben bárki ott sétál majd gyermekével, és megpillantják a hatalmas kőrakást, a gyerekek pedig megkérdezik, mi az, az édesapáknak legyen lehetősége arra, hogy elmeséljék gyermeküknek, mekkora csodát tett Isten, amikor bevitte népét a földre. Hiszen megállította a Jordán folyót, hogy a szárazon kelhessenek át. Az információátadás tehát a családokon belül valósult meg. Véleményem szerint napjainkban a mi feladatunk is, hogy továbbadjuk tudásunkat a soron következő nemzedéknek, az ő feladatuk pedig szintén az lesz, hogy azt a következő generációnak továbbítsák. Sajnos a rádió megjelenésével, a családon belüli szóbeli információátadás jelentősége visszaesett – már az én időmben is a gyerekek inkább a rádió előtt ücsörögtek, miközben a családon belül egyre ritkábbá vált a kommunikáció. Majd megjelent a televízió, és szinte teljesen szétrombolta a családon belüli szóbeli információközvetítést. A gyermekeket egyre inkább leköti a tévzés, miközben egyre kevesebbet kommunikálnak szüleikkel. Pedig régebben egész estéket töltöttek azzal a családok, hogy beszélgettek, és egyik történetet mesélték a másik után. Úgy érzem, valami

alapvető fontosságú vészett el mára a családok életéből a rádió, a televízió és egyéb tényezők berobbanásával mindennapi életünkbe. Szerintem a társadalmunk fokozatos szétzilálódása is ebből fakad. Jóel azonban a tudás szóbeli átadására ösztönöz.

Jóel a szörnyű sáskajárásról kezd szólni: *„Amit a hernyó meghagyott, megette a sáska, amit a sáska meghagyott, megette a szöcske, amit a szöcske meghagyott, megette a cserebogár”* (4. vers). Ahogy azt már korábban is említettem, a héber eredetiben a „hernyó”, a „sáska”, a „szöcske”, illetve a „cserebogár” kifejezések mind a sáskára utalnak, csupán fejlődésének más-más szakaszában. *„Ébredjetek, részegesek, sírjatok! Jajgassatok mindannyian, ti borivók, mert kivették szátokból a mustot!”* (5. vers). Úgy tűnik, a sáskajárás ősszel kezdődött. Ne feledjük, hogy az össze termény közül a szőlőt szüretelték le utoljára. A sáskajárás, úgy tűnik, a szőlőszüret idején kezdődött, el is pusztította a szőlőt, így nem volt miből bort készíteni. Izráelben ekkorra komoly problémává fajult az ivászat. Számos próféta is utal rá. Először tehát a részegeskedők sínylik majd meg a szörnyű sáskajárást. A többi terményt már betakarították – csak a szőlő volt még hátra. Várható volt azonban, hogy tavasszal újabb sáskajárás következik, és minden mást is elpusztít majd. Egyelőre mi sem tudhatjuk, mi vár ránk itt Kaliforniában jövő tavasszal, amikor a földközi-tengeri gyümölcsleány lárvai kikelnek. Sokan azt jósolják, hogy nagyobb lesz a baj, mint tavaly volt, mert sok gyümölcsleány-lárva már a talajban van, és csak arra várnak, hogy kikeljenek. Ez persze még inkább nehezíti a kormányzónk helyzetét - a múltkor láttam egy vicces autós matricát, amelyen ez állt: *„A gyümölcsök juttatták be, de a legyek tessékkelik ki!”*. Az Úr azonnal egy néphez hasonlítja a sáskajárást, amely a földre érkezik: *„Egy nép támad országomra, hatalmas, és száma sincsen. Fogai oroszlánfogak, úgy harap, mint a nőstény oroszlán”* (6. vers). Isten pedig felkiáltott: *„Elpusztította szőlőmet, letördelte fügefáimat. Lehántotta, és szétszórta: ágai fehérlenek”* (7. vers). Isten gyakran hasonlítja népét egy szőlőskerthez. Az Ézsaiás 5. fejezete is Isten szőlőskertjéről szól: Isten szőlőt ültetett, kerítéssel védelmezte, sajtót vágatott benne, és várta, hogy jó szőlőt teremjen, de nem termett! Jézus ezt mondta: *„Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt, mert nélkülem semmit sem tudtok cselekedni”* (János 15:5). Ez az ígerész is a szőlőhöz hasonlítja Isten népét. Egy másik ígerész azonban Isten népét a fügefa első termésével méri össze (Hóseás 9:10). Jeremiás könyvében pedig azt olvassuk, hogy Isten népe olyan, mint egy kosár füge, mely annyira megromlott már, hogy semmire sem jó többé – ki kell dobni. Jóel könyvében pedig Isten felkiált: *„Letördelte fügefáimat!”*. Amikor Jézus tanítványainak a utolsó időkről, illetve visszatérésének jeleiről beszél, és azt mondja nekik, tanuljanak a fügefa példázatából, szerintem Jézus akkor Izráel népére utal, melyet Isten korábban a fügefához hasonlított. Véleményem szerint Jézus példázata a fügefáról óriási jelentőségű napjainkban, hiszen Jézus kijelenti, a fügefa bimbózása lesz annak végső jele, hogy hamarosan visszatér – még annak a nemzedéknek az életében, amely látja a fügefát bimbózni. Izráel

nemzetének újjáalakulása tehát mindenképpen figyelemre méltó jel – nekünk pedig oda kell figyelnünk azokra a jelekre, amelyek Jézus hamarosan bekövetkező visszatérését jelzik. *„Letördelte a fügefáimat. Lehántolta, és szétszórta: ágai fehér lennek”* – már csak az ágak fehér húsa látszik.

„Keseregj, mint a szűz, ki vőlegényét gyászolja!” (8. vers) – az idős egyedülálló nő, aki sohasem ment férjhez, és kesereg miatta. *„Meggzűnt az étel-és italáldozat az Úr házában, gyászolnak a papok, az Úrnak szolgálói”* (9. vers). Az ételáldozat bemutatásakor finomlisztet hoztak az emberek, amelyet búzából készítettek, mivel azonban a sáskák letarolták a búzaföldeket, nem volt miből lisztet készítsenek. Ne volt hát sem liszt, sem pedig bor, amit az Úr elé vihettek. A papok ezért gyászolnak. *„Elpusztult a mező, gyászol a termőföld, mert elpusztult a gabona, nem termett must, oda lett az olaj”* (10. vers). *„Szomorkodnak a parasztok, jajgatnak a vincellérek, mert nincs búza, se árpa, oda lett a mezőn az aratnivaló! A szőlőtő elszáradt, a fügefa elhervadt, a gránátalma, a pálma, az almafa és a mező minden fája kiszáradt. Eltűnt az öröm is az emberekből”* (11-12. vers). *„Öltsetek gyászt, és sirjatok, ti papok! Jajgassatok, kik az oltárnál szolgáltok! Gyászuháiban töltsétek az éjszakát Istenem szolgálói, mert megzűnt az étel-és italáldozat Istenetek házában”* (13. vers). *„Tartsatok szent böjtöt, hirdessétek ki, hogy ünnep lesz! Gyűjtsétek össze a véneket, az ország minden lakóját Isteneteknek, az Úrnak a házába, és kiáltsatok az Úrhoz!”* (14. vers). Arra hívják tehát az embereket, hogy böjtöljenek, és kiáltsanak az Úrhoz ebben a nagy nyomorúságban, ami érte őket. *„Jaj, micsoda nap! Közel van már az Úr napja, pusztulás jön a Mindenhatótól!”* (15. vers). Jóel tehát fogja a sáskajárást, és a továbbiakban profetikusan egy másik napot idéz a jövőből, amikor a földet Isten ítélete teszi majd pusztává. Az Úr napja, Isten ítéletének napja lesz az. *„Jaj, micsoda nap! Közel van már az Úr napja, pusztulás jön a Mindenhatótól!”*. Egy napon Isten kiönti majd ítéletét a földre – az Ószövetség Isten haragjának napjaként utal rá, az Újszövetség pedig a nagy nyomorúság időszakaként amikor Isten megítéli a földet, különféle csapásokat küld rá, elpusztítja a terményeket és az élelmiszerkészleteket, és az egész földet éhínség uralja majd. A Jelenések könyvében olvashatunk az éhínség fekete lovasáról – abban az időben egy mérce búza egy dénár, és három mérce árpa egy dénár lesz. Abban az időben egész nap dolgoznak majd az emberek, de fizetségük csupán egy kis liszt lesz. Szörnyű pusztulás jön tehát az Úrtól. Ezzel neked is tisztában kell lenned – a Mindenhatótól jön majd a pusztulás. Egyesek összekeverik a próféciaák szereplőit, és az egyházat a próféciaákban szereplő Izráellel azonosítják. Ebből pedig számukra az következik, hogy az egyház még a világban lesz a nagy nyomorúság időszakában. Elképzelésük alátámasztására igeverseket is idéznek – például amikor Jézus azt mondja tanítványainak, hogy ebben a világban nyomorúságban is lesz részük. De van különbség aközött a nyomorúság között, amit Isten gyermekeiként megtapasztalunk, illetve az eljövendő nagy nyomorúság között. Az alapvető különbség abban rejlik, melyik nyomorúság honnan származik. Az a nyomorúság, amit Isten gyermekeként a világban tapasztalunk, az ellenségünktől, vagyis a Sától származik. Ő az,

aki nyomorúságot hoz az életünkbe, megpróbálva megakadályozni, hogy Istent szolgáljuk. A nagy nyomorúság azonban egyenesen az Úrtól jön majd. Azt meg is tudom érteni, és el is tudom fogadni, hogy az ellenség támad engem. De milyen hálás vagyok Istennek, hogy még az ellenségtől jövő támadások idején is erőt kapott a benne élő Szentlélektől! Így a Lélek erejével győzedelmeskedhetek. Azt viszont képtelen vagyok elfogadni, hogy Isten rámtámadna. Hiszen ő az édesapám, szeret engem, én pedig szeretem őt! *„Nincs tehát most már semmiféle kárhozható ítélet azok ellen, akik a Krisztus Jézusban vannak”* (Róma 8:1). Annak ténye tehát, hogy a nagy nyomorúságot Isten küldi majd a földre, eleve kizárja, hogy az egyháznak is át kelljen mennie a nagy nyomorúságon. A nagy nyomorúság ugyanis Istentől jövő pusztulás lesz.

„Hiszen szemünk előtt veszett ki az élelem, az öröm és a vígság Istenünk házából!” (16. vers). *„Elszáradt az elvetett mag a földben, üresen állnak a magtárak, beomlottak a vermek, mert nincs gabona”* (17. vers). *„Hogy nyögnek az állatok! Kóborolnak a marhacsordák, mert nincs legelőjük, a juhnyájak is sínylődnék. Hozzád kiáltok, Uram, mert tűz égette ki a pusztá legelőit, és láng perzselte fel a mező minden fáját. A mezei vadak is hozzád sóhajtoznak, mert kiszáradtak a folyóvizek, és tűz égette ki a pusztá legelőit”* (18-20. vers). A föld szörnyű állapota tárul itt fel előttünk. Az állatoknak nincs legelője, nincsenek betakarítanivaló termények, mert elpusztult minden. Jóel ezt kiindulópontként használja, és a továbbiakban egy jövőbeli napról szól, egy olyan pusztulásról, melyet a földre támadó seregek okoznak majd. Ahogy a 2. fejezetben Jóel jellemzi a támadó ellenséges csapatokat, figyeljük csak meg, hogyan teszi ezt! Nekünk már nem kell használnunk képzelőerőnket ahhoz, hogy felismerjük, egy modern hadviselés leírását nyújtja. Olyan dolgokat jellemez, melyekről a próféta napjaiban senki sem hallott még soha, amely dolgok viszont közismert elemei a modern hadviselésnek. Ha te lennél Jóel próféta, és Isten egy modern harci eszközökkel folyó csatáról festene előtted képet egy látomásban, te viszont addig csak karddal és lándzsával vívott csatákat láttál, vajon hogyan írnád le a helikoptert, a hadihajót, az ejtőernyős alakulatokat, a tankot, az ágyúkat, és így tovább? Valószínűleg hasonló leírást adnál róluk, mint Jóel a 2. fejezetben. Szerintem Jóel kiváló munkát végzett, amikor olyasvalamit próbált jellemezni, amit sosem látott még korábban – az Úrtól kapott bepillantást egy jövőbeli modern csatába.

Izrael népének előbb újjá kellett alakulnia nemzetként, hogy az utolsó idők próféciai beteljesülhessenek. Az utolsó időkről szóló próféciaik ugyanis mind azt feltételezik, hogy Izrael ismét jelen van a világban egy nemzetként. Sőt, a próféciaik nemcsak Izrael mint nemzet létezését feltételezik, hanem azt is, hogy áldozati rendszerül ismét működik. Zakariás próféciai értelmében, Izrael nemzetként való újjászületésének első jelentős akadályát a környező népek jelentik majd. Ezután viszont még nagyobb próba következik: Oroszország megtámadja a Közel-Keletet, Isten megmutatja erejét népének, és megnyílik a zsidó nép szeme úgy, ahogy arra korábban még nem volt példa. Lesz majd egy végső nagy

összezapás, amikor az Antikrisztus bevonul a földre a nyugat-európai szövetséges csapatokkal. Akkor a zsidókat ismét elűzik a földjükről, ők pedig a pusztában találnak menedéket, Petrában, a sziklavárosban – három és fél éven keresztül. Amíg Isten teljesen ki nem önti haragját. Úgy tűnik, mintha a 2. fejezet az orosz támadást írná le, mert ezt olvassuk a 20. versben: *„Messze űzöm tőletek az északi ellenséget”*. Az Ezékiel 38-ban pedig azt olvassuk, hogy ez a hadsereg északról érkezik majd. Érdekes leírást ad nekünk a hadseregről Ezékiel – azt mondja, úgy beteríti majd a földet, mint ahogy a felhők beárnyékolnak mindent. Jóel szintén él a felhők és a sötétség képével, amikor a támadó seregről ír.

2. fejezet: *„Fújjátok meg a kürtöt Sionon, fújjátok riadót szent hegyemen! Reszkessen az ország minden lakosa, mert jön az Úr napja, bizony, közel van már!”* (1. vers). Az Úr napja egy időszakot jelent – Isten ítéletének az időszakát, melyet Isten kiönt majd a földre. Ez tehát Isten ítéletének, vagy Isten emésztő haragjának napja. Azt a napot is az Úr napjaként ismerjük amikor Isten megalapítja országát, melynek élén Jézus Krisztus uralkodik majd igazságban. Továbbá azt a napot is az Úr napjaként szoktuk emlegetni, amikor az Úr összegyűjti a népeket az ítéletre. Az Úr napja tehát nem egyetlen napot, hanem egy időszakot jelent az utolsó időkben. *„Mert jön az Úr napja, bizony, közel van már!”*. *„Sötétség és ború napja az, felhő és homály napja, mint a hegyekre terülő szürkület”* – ez tehát nem Jézus győzelmes uralkodásának napját jelenti, az a sötétség és ború napja után következik. *„Jön egy nagy és hatalmas nép, hozzá hasonló nem volt még soha, és ezután sem lesz többé, míg csak emberek élnek”* (2. vers). Ember soha nem látott még ilyen hatalmas sereget! A Szovjetuniónak ma körülbelül 80 000 harcrakész tankja van. Soha nem rendelkeztek még egyes országok ilyen hatalmas fegyverezéssel az emberiség történetében. 80 000 tank! Ahogy Jóel tovább jellemzi a támadást, mindenképpen úgy tűnik, hogy tankokat is használtak. *„Előtte tűz emészt, utána láng perzsel. Előtte Éden kertje az ország, utána sivár pusztaság. Nem menekül meg tőle semmi”* (3. vers). Amikor a zsidó nép visszatért a földre, az egyik bámulatos dolog, amit véghezvittek, az volt, hogy a sivár pusztaságot átváltoztatták – kiváló termőföldeket, gyönyörű gyümölcsösöket és avokádóligeteket hoztak létre. Hosszú kilométereken keresztül csodálatos földet alkottak – igazi Édent. A sziklás hegyoldalakat pedig, ahol nem termeszthettek növényeket, fákkal ültették be – több millió fával. Így a kopás hegyoldalakat mára csodálatos erdőkké varázsolták. Sőt, az erdők létrehozásával a környék éghajlati viszonyait is képesek voltak befolyásolni: több eső esik napjainkban éves viszonylatban Izraelben, mint korábban, hiszen a fáknak köszönhetően megnövekedett a levegő páratartalma is. Bizony, ma mindenki a csodájára jár annak a szembetűnő változásnak, ami ezen a földön az évek során végbement. A mezőgazdaságban is bámulatos újításokat vezettek be – bevezették a csepegtető öntözést például, és összességében kiváló farmereknek bizonyultak. Teljesen átváltoztatták az országot, így gyakran hallhatjuk: olyanná tették, mint az Éden kertje. Így is van! Ebben a próféciában is azt olvashatjuk, hogy olyan lesz földjük, mint az Éden kertje. De ötven évvel

ezelőtt ezt még nem mondhattuk volna! Örven évvel ezelőtt a föld sivár és pusztá volt, és a Megiddói völgy egyetlen mocsár. Beérseba is sivatag és pusztaság volt. A mocsarakat is csak a 19. és 20. század fordulóján kezdték el lecsapolni, majd eukaliptusz fákat ültettek a területre, mert az eukaliptusz vízigénye hatalmas, így gyorsan kiszívták a talajból a vizet. Azután narancsligeteket ültettek, és az egész terület csodás édenkertté varázsolták. A prófécia szintén az Éden kertjeként emlegeti azt a földet – ez azonban csak napjainkra vált azzá! Azután kezdett megvalósulni, hogy Izrael mint állam újra megalakult. Az ellenséges sereg támadása után viszont megint sivár pusztaság lesz a föld. A háború szörnyű dolog – szörnyű pusztulást eredményez. A zsidó nép édenkertet varázsolt a sivár pusztából, de a támadó seregek ismét pusztává változtatják majd. Nem lesz menekvés. A továbbiakban Jóel a támadó ellenséges seregek jellemzi, amit rendkívül érdekesnek tartok.

„Olyan az alakjuk, mint a lovaké, úgy száguldanak, mint a lovasok. Amikor a hegycsúcsokon ugrálnak, olyan zajt csapnak, mint a harci kocsik, vagy mint amikor lángoló tűz ropog, ha a tarlót égeti. Olyanok, mint egy hatalmas sereg, amely felsorakozott a harcra” (4-5. vers). *„Rettegnek tőle a népek, minden arc elsápad. Száguldanak, mint a vitézek, fölhágnak a kőfalakra, mint a harcosok. Mindegyik a maga útján halad, nem tér le ösvényéről. Nem taszigálják egymást, mindegyik a maga útján jár. A fegyvereken is keresztültörnek, nem lehet föltartóztatni őket. Megrohanják a várost, futkosnak a várfalon, behatolnak a házakba, az ablakokon keresztül bemennek, mint a tolvaj”* (6-9. vers). *„Reszket előtte a föld, megrendül az ég. A nap és a hold elsötétül, a csillagok elvesztik fényüket”* (10. vers). Jóel tehát jellemzi ezt a félelmetes megszálló sereget, amely jön, hogy újra pusztasággá változtassa a gyönyörű földet. De a 11. versben egy másik sereg is felbukkan: *„Az Úr mennydörög serege előtt. Roppant nagy a tábora, hatalmas parancsának a végrehajtója. Nagy és igen félelmetes az Úrnak a napja! Ki bírja ki azt!?”* (11. vers). Jóel tehát szembeállítja az ellenséges csapatokat az Úr seregével – a kontraszt szembetűnő. Az Úr megállítja majd az oroszokat. Ezékiel könyvének 38. fejezetében Isten kijelenti, hogy amikor Oroszország, illetve szövetségesei megtámadják Izraelt, fellángol Isten haragja, és visszaveri őket. Az armageddóni csatáról azt hiszem sokkal többen hallottak már, mint Oroszország Közel-Kelet ellen intézett jövőbeli támadásáról. Az armageddóni csata a nyugati világ haderőt állítja majd szembe a keleti világ erőivel. Mindenekelőtt Kína és Oroszország áll majd szemben akkor a nyugati erővel. Itt azonban azt látjuk, hogy megérkezik az ellenséges sereg, az úr pedig visszaveri őket hatalmas seregével. Annak leírását pedig, ahogyan az Úr seregei elpusztítják az orosz csapatokat Ezékiel könyvének 38. és 39. fejezetében találjuk.

Az embereknek tehát egy nagy háborúval kell majd szembenézniük. *„De még most is így szól az Úr: Térjete meg hozzám teljes szívvel, böjtölve, sírva és gyászolva!”* (12. vers). Szomorú tény Izráel népéről napjainkban, hogy az emberek nem fordultak oda teljes szívvel Istenhez. Az emberek nem is

vallásosak. A becslések szerint az emberek kevesebb mint tíz százaléka vallásos Izraelben. Ennek mi is tanúi lehettünk, amikor ott jártunk. A vallási ünnepeket megtartják ugyan, mint például a szombatnapot, mégis a legtöbb zsidó ember, akikkel szóba elegyedtünk, ateistának vallja magát. De bár ateistának vallják magukat, megtartják a szombatnapot, és arra is odafigyelnek, hogy csak kóser ételeket egyenek, vagyis sosem esznek együtt tejterméket és húsételt. Szinte meg is sértődnek, amikor valaki ezt nem tartja be. Mi többször is jártunk már Izraelben, és emlékszem, mindig akadtak a csapatunkban olyanok, akik tudatlanságukban egy pohár tejet kértek a vacsora után, amely húst is tartalmazott, a pincérek pedig udvariasan, de nagyon határozottan tudomásukra hozták, hogy húsétel után nem kaphatnak tejet. A kóser étkezésre tehát nagyon is odafigyelnek, bár nem igazán tudják, miért. Számos zsidó emberrel beszélgettünk, aki ateistának vallotta magát, de amikor megkérdeztük, akkor hát miért nem eszik egy kis sonkás szendvicset, vagy szalonnát, szörnyülködve nézett ránk. Róluk ír az Újszövetség is – a kegyesség látszatát megőrzik ugyan, de Isten erejét megtagadják (2Tim. 3:5). Isten azonban arra hívja őket, hogy teljes szívvel forduljanak oda hozzá – teljes szívvel. Sok emberrel az a baj, hogy szívüknek csak egy részét adják oda Istennek. Ez történt Izrael esetében is. *„Térjetelek meg hozzám teljes szívvel”* – mondja Isten – *„böjtölve, sírva és gyászolva!”*. Ez igazi kétségbeesettségről tanúskodik. Milyen szomorú, hogy időnként Istennek a kétségbeesés határára kell eljuttatnia bennünket ahhoz, hogy szívből elkezdjük őt keresni. Az én életemben mindössze pár olyan alkalom volt, amikor igazán kétségbeesetten kiáltottam Istenhez. De hadd mondjam el, hogy mindig, amikor kétségbeesetten Isten elé mentem, Isten egészen hatalmas módon válaszolt nekem.

Amikor édesanyám nálunk otthon haldoklott. Az az ember, aki olyan hatalmas módon, és annyira pozitívan befolyásolta az életem, és akinek nagyobb hatása volt az életemre, mint bárki másnak. Annyira kimondhatatlanul szerettem őt, annyira hálás voltam érte, de tudtam, hamarosan elmegy. Szenvedett, szinte folyamatosan fájdalmai voltak. Az egyik reggel, amikor beléptem a szobájába és megláttam, milyen állapotban van, kétségbeestem Isten előtt. Odatérdeltem az ágya széléhez, és teljes lényemmel az Úrhoz kiáltottam. Isten pedig egészen drámai módon válaszolt nekem. Odajött hozzám, mellém állt, és mesélni kezdett nekem önmagamról és édesanyámról. Ugyanakkor őt is megérintette. Csodálatos élmény volt – kétségbeesésemben tapasztaltam ezt meg az Úr lábánál. Emlékszem egyszer a legkisebb lányunk, aki olyan nagy öröm volt az életünkben, és olyan hatalmas áldás, belázasodott. Nem is tudom, van abban valami, amikor fiatalon megszületik az első gyermek, aztán később, amikor az ember idősebb, megint születik egy gyermeke. Van abban valami különleges. Már idősebb az ember, érettebb, és a gyermekét is jobban tudja élvezni, mert már nem izgul annyira. A gyermek pedig csak olyan, mint a napsugár, mint a fény az éjszakában. A mi kislányunk is ilyen volt nekünk – tele örömmel és élettel. Ahogy ott feküdt a karjaimban egész éjjel, szörnyű láztól gyötörve, kétségbeesetten imádkozni kezdtem. Nagyon rosszul volt.

Teljes szívemből kiáltottam Istenhez. Akkor hirtelen roham tört rá, én pedig azt gondoltam, itt a vég. De azt mondtam: „Istenem, hiszen tudod, hogy ez a kislány az életünk öröme. Olyan sokat jelent nekünk, annyira kimondhatatlanul szeretjük őt. De Uram, ha magadhoz akarod őt venni, ha ez a te akaratod, neked adom. Az élete a tiéd!”. Ekkor jött rá a roham, és azt hittem, meg fog halni. Gyorsan felhívtuk az orvost, bebugyoláltuk, és sietve útra keltünk, de Isten útban az orvoshoz meggyógyította őt! Mikorra az orvoshoz értünk, már jól volt, és ugyanolyan életvidáman mosolygott, ahogy máskor is szokott. Az orvos megállapította, hogy semmi baja, de azért gyorsan beadott neki egy tetanusz-injekciót, ha már ott voltunk, hisz nem árt, ha bizonyos időközönként azt is kap az ember. Akkor este is kétségbeesetten kiáltottam Istenhez, ő pedig soha nem hagyott magamra, amikor teljes szívemből segítségül hívtam az ő nevét, bár igazán kétségbeesett csak párszor voltam életemben.

Isten azt is kéri, hogy szívünket szaggassuk meg, ne ruhánkat: „*Szíveteket szaggassátok meg, ne a ruhátokat*”. Az Igében többször is olvashatunk arról, hogy amikor valami problémájuk adódott, az emberek megszagatták ruhájukat, hogy megmutassák, mennyire felkavarta őket vagy épp mennyire megérintette valami. Ruhájuk megszaggatása tehát mély érzelmek külső megnyilvánulása volt. De ahogy minden külső jellel, idővel ezzel is kezdtek visszaélni az emberek, hiszen cselekedeteket végrehajthatunk belső érzések nélkül is. Ilyenkor képmutatássá válik a dolog – úgy teszek, mintha valamit tennék, de az egész pusztá színjáték. A ruhájuk megszaggatása is szokványos dologgá vált az emberek körében. „Ó, hát nem tartasz velem ma este! Jaj!” – és megszaggatod a ruhád. A ruhájuk megszaggatása többé nem fejezett ki igazán mély bánatot, vagy gyászt – pedig eredetileg ez volt a rendeltetése. Így Isten azt mondja a népnek: „Figyeljetek, szeretném, ha a szíveteket szagatnátok meg előttem, nem pedig ruhátokat!”. Isten nem színjátékra vágyik, amikor odamész elé. Isten azt szeretné, ha teljes szíveddel mennél elé. Isten nem akar veled játszodozni, és azt akarja, hogy te is őszinte legyél vele. A szívedet szaggasd meg előtte, ne ruhádat! „*Térjete meg Istenetekhez, az Úrhoz!*” – Isten másodszor is erre hívja őket. Hát nem akkor van itt leginkább az ideje, hogy Istenhez forduljunk, amikor kétségbeesetté válik helyzetünk? Természetesen bármikor jó, ha Istenhez fordulunk, de akkor aztán kiváltképp, amikor szorult helyzetben vagyunk. „*Mert kegyelmes és irgalmas ő*” – ezért futunk hozzá, hogy kegyelmet és irgalmat kapjunk tőle - „*tűrelme hosszú, szeretete nagy, és megbánja, még ha veszedelmet hoz is*” (13. vers). Isten nem szívesen folyamodik az ítélethez, hogy az emberek figyelmét megragadja. Megbánja, még ha veszedelmet hoz is – bánja az ítéletet, amely szükséges volt ahhoz, hogy felébredj, hogy megfordulj, hogy odafigyelj Istenre. Isten nem szívesen folyamodik kemény módszerekhez, de ha mégis, azért teszi, mert annyira szeret téged! Nem engedheti, hogy egyszerűen tönkretedd magad. Így amikor elszántan rohansz saját veszedbe, Isten néha kemény módszerekhez folyamodik, hogy megállítson és magára vonja figyelmed. Lehet, hogy ez épp egy hozzád közel álló betegsége, vagy halála lesz. Isten nem szívesen alkalmaz ilyen módszereket, de

sajnos gyakran olyannyira érzéketlenné válunk a szellemi dolgokra, hogy kénytelen kemény módszerekhez folyamodni életünkben, hogy végre odafigyeljünk Istenre. De ő ezt megbánja – olyan értelemben, hogy egyáltalán nem szívesen alkalmaz effajta módszereket.

„*Ki tudja, hátha most is megbánja, és áldást hagy maga után?*”. Ki tudja, milyen áldásokat tartogat számodra Isten! Ki tudja, milyen dicsőséges dolgokat készített el neked! Legvadabb álmaimban sem gondoltam volna, hogy ilyen áldásokat akar Isten kiönteni az életemre. Mennyre hálás is vagyok, hogy Istennek adtam át az életemet! Mennyi áldás lett osztályrészem, mert átadtam az életemet Istennek! Sokkal több, mint amit valaha is álmodtam volna. Ki tudja, vajon mit tartogat számodra Isten! Dwight Moody 19. századi evangélista nagy kihívásnak tartotta a következő kijelentést: „*Ki tudja, mire képes Isten egy olyasvalakin keresztül, aki teljesen átadja életét Istennek!*”. Ki tudja, mit szeretne Isten elvégezni az életedben, illetve azon keresztül! Addig nem is fogd megtudni, amíg teljesen át nem adod neki az életed. Térjetek meg Istenetekhez, az Úrhoz teljes szívvel! Hiszen ki tudja, milyen áldást tartogat a számotokra! „*Hozzatok étel-és italáldozatot Isteneteknek, az Úrnak!*” (14. vers). „*Fűjjátok meg a kürtöt a Sionon! Tartsatok szent böjtöt, hirdessétek ki, hogy ünnep lesz. Gyűjtsétek össze a népet, tartsatok szent gyűlést, gyűjtsétek össze a véneket, gyűjtsétek össze a gyermekeket, még a csecsemőket is! Jöjjön ki lakásából a vőlegény, a menyasszony is a szobájából!*” (15-16. vers). „*A templomcsarnok és az oltár között sírjanak a papok, az Úr szolgálói! Így szóljanak: Szánd meg Uram, népedet, ne engedd, hogy gyalázzák örökségedet! Ne csúfolhassák őket a pogányok! Miért mondanák a népek között: Hol van az ő Istenük?*” (17. vers). Ez az országos ébredés ideje lesz – mindenütt arra hívják az embereket, hogy gyülekezzenek Isten előtt. Elérkezik majd ez a nap Izraelben, ahogy emberi szemszögből egy legyőzhetetlen ellenséggel találják majd szembe magukat. Akkor majd kénytelenek lesznek Istenhez kiáltani. Az Úr természetesen arra hívja a papokat, hogy a templomcsarnok és az oltár között imádkozzanak, hogy Isten őrizze még a népét az ellenség pusztításától. Ennek eredményeként pedig: „*Szánalomra indult az Úr országa iránt, és könyörült a népén. Így szól a népéhez az Úr: Most már adok nektek gabonát, mustot és olajat, hogy jóllakjatok vele. Nem engedem többé, hogy gyalázzanak titeket a pogányok. Messze űzöm tőletek az északi ellenséget. Sivár és puszta földre űzöm el őket, elejét a keleti tengerbe, végét pedig a nyugati tengerbe. Fölszáll a bűze, fölszáll hullaszaga, bármily nagy pusztítást vitt is véghez*” (18-20. vers). „*Ne félj, termőföld! Vigadj és örülj, mert az Úr nagy tetteket vitt véghez*” (21. vers). Amikor 1973-ban Izraelben jártunk, és hirtelen kitört Yom Kippúrkor a háború, nem tudhattuk biztosra, mennyire kapcsolódik majd be a Szovjetunió az eseményekbe. Fennállt a veszély, hogy a Szovjetunió lerohanja a Közel-Keletet, és majdnem meg is tette 1973-ban. A Szovjetunió bizony azt tervezte, hogy katonákat küld a Közel-Keletre, hogy békét teremtsen – ők ugye békének nevezték, valójában viszont Izrael megszállására készültek. Ezek voltak tehát a Szovjetunió tervei 1973-ban, amikor

Nixon elnök világszerte riadóztatta az amerikai csapatokat, a szovjetek pedig hirtelen visszatáncoltak. Amikor mi 1973-ban Izraelben jártunk, el kell mondanom, annyira biztonságban éreztem magam, mint egy csecsemő a bölcsőjében! Mert tudtam, hogy Isten meg fogja védeni a földet. Abban már nem voltam biztos, hogy ez Amerikára is érvényes – sajnáltam is azokat, akik Amerikában maradtak, hiszen lehet, hogy egy tévútra tért nukleáris lövedék épp Amerikát találja el -, azt viszont biztosra vettem, hogy egy esetleges szovjet támadás alkalmával Isten megvédené a népet és országukat. Így hát ha megkérdezted tőlem, nem félek-e Izraelbe látogatni, amíg ilyen bizonytalan a helyzet, csak azt válaszolhatom, hogy nagyobb biztonságban érzem magam ott, mint itt Amerikában kint az utcán. Isten vigyáz arra a földre, Isten gondoskodni fog róla. *„Ne félj, te föld! Örülj és vigadozz, mert nagy dolgokat cselekszik az az Úr!”* (21. vers – Károli).

„Ne féljetek, mezei vadak, mert kizöldülnek a puszta legelői, mert a fák gyümölcsöt hoznak, a fügefafa és szőlő gazdagon terem. Sion fiai, vigadjatok és örüljetek, mert Istenetek, az Úr megadta nektek a szükséges esőt, záport hullat rátok ősszel és tavasszal, mint régen” (22-23. vers). Az egyik érdekes változás Izraelben a közelmúltban az volt, hogy visszatértek az őszi és a tavaszi esőzések. Az első esőzések valamikor október – november környékére tehetők, de mostanában már tavasszal is jó esőt kap az ország. Ennek eredményeként pedig gazdagon terem a föld. Kétezer éven át nem így történt, most azonban ismét időszakos esőzések tapasztalhatók Izraelben. Próbáld csak azt állítani, hogy Isten Igéje ne igaz! Próbáld csak azt mondani, hogy Isten nem tudja, mit csinál! A bizonyíték maga Izrael – elegendő bizonyíték ez bárkinek. *„Megtelnek majd a szérűk gabonával, bőven ömlik a sajtókból a must és az olaj. Kárpótollak azokért az évekért, amelyekben pusztított a sáska, a szöcske, a cserebogár és a hernyó: az a nagy sereg, amelyet rátok küldtem”* (24-25. vers). Isten megígéri, hogy kárpótolja őket azokért az évekért, amelyek elvesztek, mikor távol voltak Istentől. Ezt mondja a próféta – Isten kegyelmes, Isten irgalmas. Szomorú, mi mindent nem művelünk az életünkkel. Az egyik legszomorúbb dolognak az elpazarolt lehetőségeket tartom. Mennyi fiatal látok bennük rejlő bámulatos lehetőségekkel! Kiváló intellektuális képességekkel, nagyszerű személyiséggel, nagy tehetséggel, és látom, ahogy elfecsérelik az életüket, ostobaságokat tesznek, és utána évekig a következményeit szenvedik. El sem tudom mondani, mennyire szomorúnak tartom az elpazarolt lehetőségeket! Épp ma, amikor hazaértünk a gyülekezetből, kinéztünk a hátsó ablakon, ami egy iskolaudvarra néz, és fiatal srácokat pillantottunk meg – bringájukon ültek. Fiatalok voltak, 10-11 évesek. Amikor észrevették, hogy a feleségem őket figyeli, hirtelen elrejtőztek. Épp akkor gyújtottak meg egy gyufát, és a feleségem, Kay észrevette, hogy épp egy marihuánás cigaretta elszívására készültek. És bizony kisvártatva marihuána illata szállt be az ablakon, úgyhogy fogtam magam, lementem a srácokhoz, és szóltam nekik, hogy ennek ezen a környéken nagyon nem örülünk. Ahogy ezekre a kisfiúkra néztem, arra gondoltam, mennyire szomorú, hogy ezeknek a srácoknak nem volt

jobb dolguk vasárnap délelőtt, mint elszívni jól befűvezni. Micsoda elpazarlása ez az életnek! Túl sok embert láttam már, akiknek megváltozott a személyisége, és gyengültek a képességei, mert marihuánát szívtak. Szörnyű, hogy ezek a srácok ilyen fiatalon kezdtek – az egész jövőjüket tették ezzel kockára! Ne akard bebeszélni nekem, hogy nem lehet rászokni! Túl sok embert láttam már, aki képtelen abbahagyni. Nem mondd nekem, hogy nincs hatással az ember személyiségére! Túl sok embert láttam, aki észre sem vette, de megváltozott a személyisége. Ő ugyan nem tapasztalt változást, de egy külső szemlélőnek mi sem volt egyértelműbb. Ők persze azt hiszik magukról, hogy továbbra is minden rendben, és kiválóan veszik az akadályokat, kívülről viszont a napnál is világosabb, hogy megváltoztak. Mennyire szomorú, amikor valaki elfecséreli az életét, és a benne rejlő lehetőségeket!

De milyen dicsőséges is az evangélium! Isten kárpótol bennünket az elvesztegetett évekért. Annyira szép ez! Ebben is ott van Isten kegyelme. Ahogy sok-sok fiatalemberre gondolok, akik ma a szolgálatban vannak, pedig egykor ők is saját vesztükbe rohantak. Eszembe jut Mike Macintosh, aki San Diegoban szolgál. Amikor először találkoztam vele, annyira be volt löve, és annyira tönkretette már az agyát a sok kábítószerrel, hogy kétséges volt, valaha is tud-e majd újra normális életet élni. Hat hónapig kényszerképzetek gyötörték – mindvégig azt képzelte, hogy valaki pisztolyt tart a halántékához és meghúzza a ravaszt. Mike pedig hallotta, ahogy eldördül a fegyver. És egy hat hónapon keresztül így ment! Annyira tönkretette magát, hogy kérdéses volt, felépül-e valaha is. És ahogy erre a jóképű fiatalemberre néztem, majd megszakadt a szívem: hogy elpazarolta az értékes életet! Okos volt és kedves, de tönkretette magát. De aztán megláttuk Isten munkáját az életében – Isten kárpótolta őt az elpazarolt évekért. Felesége korábban elhagyta – Mike a vesztébe rohant és senkire sem hallgatott. Nem lehetett megállítani. Fogta hát gyermeküket és elhagyta férjét – nem bírta tovább nézni, ahogy Mike megöli magát. De Isten a feleségét is visszaadta neki, és ha jól tudom, most már öt gyermekük van. Isten egészen csodálatos módon meggyógyította Mike-ot, aki most egy evangéliumi gyülekezet pásztora San Diego városában Dél-Kaliforniában. Mike most már Jézus Krisztust hirdeti a világban. Isten bámulatos munkát végzett az életében – helyreállította azt, amit Mike saját ostobaságából teljesen szétrombolt. Isten megígéri, hogy kárpótol bennünket azokért az évekért, amelyeket elpusztított a sáska. Ebben is Isten kegyelmét látjuk. *„Ehettek jóllakásig, és dicséritek az Úrnak, Isteneteknek a nevét, mert csodát tett veletek. Nem kell szégyenkeznie népemnek soha többé. Akkor megtudjátok, hogy én Izráellel vagyok?”*. Az Úr az Ezékiel 38-ban elárulja nekünk, hogy amikor elpusztítja a támadó orosz sereget, megszenteltetik az ő neve a világ nemzetei előtt, tudni fogják, hogy ő az Isten. Azt is tudni fogják azon a napon, hogy Isten harcol az ő népéért Izráélért. *„Akkor megtudjátok, hogy én Izráellel vagyok, és hogy én, az Úr, vagyok a ti Istenetek, senki más! Nem kell szégyenkeznie népemnek soha többé”* (26-27. vers).

3. fejezet: „Azután” – vagyis az utolsó időkben –, „kitöltöm majd lelkemet minden emberre. Fiaitok és leányaitok prófétálni fognak, véneitek álmokat álmodnak, ifjaitok látomásokat látnak. Még a szolgákra és szolgálókra is kitöltöm lelkemet abban az időben. Csodás jeleket mutatok az égen és a földön: vért, tüzet és füstoszlopokat. A nap elsötétül, a hold vérvörös lesz, mielőtt eljön az Úr nagy és félelmetes napja” (1-4. vers). „De megmenekül mindenki, aki segítségül hívja az Úr nevét, mert a Sion hegyén és Jeruzsálemben lesz a menedék az Úr ígérete szerint, és azok menekülnek meg, akiket elhív az Úr” (5. vers). Jóel ezen prófécijája már az utolsó időkre vonatkozik. Sokszor félreértik ezt a passzust, mert amikor pünkösdi napján Isten kiöntötte egyházára a Szentlelkét - amelyet tűzoszlop, viharos szél zúgása, illetve más nyelveken szólás is kísért -, és Péterék elkezdték hirdetni az Urat, a köréjük gyűlt emberek pedig mind saját nyelvükön hallották őket Istent dicsérni, igen elcsodálkoztak, és nem értették, mi történik. Meg is kérdezték, mit jelentsen ez. Mások kigúnyolták Péteréket, és azt mondogatták, biztosan berúgtak. Péter végül felállt, és megszólította a tömeget. „Zsidó férfiak, és Jeruzsálem minden lakója! Vegyétek ezt tudomásul, és figyeljetek szavaimra! Mert nem részegek ezek, ahogyan ti gondoljátok, hiszen a nap harmadik órája van” (Apcsel 2:14-15). – vagyis reggel kilenc óra. De emlékezzünk csak, mi volt az emberek kérdése: „Mi akar ez lenni?”. Péter a kérdésre válaszolva így folytatja: „Hanem ez az, amiről Jóel prófétált” – majd a fent említett ígérést idézi Jóel könyvéből. Mivel Péter pünkösdi beszédében kijelenti, hogy amit látnak, az, amiről Jóel prófétált, sokan feltételezik, hogy azon a napon tökéletesen be is teljesedett Jóel prófécijája. Valójában azonban Péter még csak nem is azt mondja, hogy ezzel beteljesült Jóel prófécijája. A prófécia beteljesüléséhez teljes betöltést sugall. De pünkösdkor nem ez történt. Pünkösdi csak Isten Lelke kiöntésének kezdete volt. Jóel igazi prófécijája tehát nem pünkösdi napjára, hanem az utolsó időkre vonatkozik. Izrael népére vonatkozik, és arra az időre, amikor Isten újra különleges kedvezményezettjévé teszi Izraelt. Akkor Izrael ismét Isten eszköze lesz arra, hogy fényt hozzon a világba. „Azután” – vagyis miután Isten helyreállítja Izraelt –, „kitöltöm majd lelkemet minden emberre. Fiaitok és leányaitok prófétálni fognak, véneitek álmokat álmodnak, ifjaitok látomásokat látnak. Még a szolgákra és szolgálókra is kitöltöm lelkemet abban az időben. Csodás jeleket mutatok az égen és a földön: vért, tüzet és füstoszlopokat. A nap elsötétül, a hold vérvörös lesz, mielőtt eljön az Úr nagy és félelmetes napja”. „Csodás jeleket mutatok az égen” – és a Biblia valóban be is számol nekünk ezekről a csodákról, melyekre a nagy nyomorúság idejében került sor – jelekről az égen. „A nap elsötétül, a hold vérvörös lesz, mielőtt eljön az Úr nagy és félelmetes napja” – Jézus ezekről is szól mint a nagy nyomorúság idején bekövetkező eseményekről. Mindezekre azelőtt kerül sor, hogy eljön az Úr nagy és félelmetes napja – vagyis Jézus Krisztus dicsőséges eljövételének napja, amikor visszatér hatalommal és dicsőséggel. „De megmenekül mindenki” – a nagy nyomorúság idején – „aki segítségül hívja az Úr nevét,

mert a Sion hegyén és Jeruzsálemben lesz a menedék az Úr ígérete szerint, és azok menekülnek meg, akiket elhív az Úr". Ez a prófécia tehát a jövőre vonatkozik – a jövőben kell majd beteljesednie.